

Inhoud

	Pagina
Woord vooraf	7
1. Een vreemdeling op aarde	9
<i>Jakobus 1:1-11</i>	
2. Wees alert	15
<i>Jakobus 1:12-18</i>	
3. Woord en daad	21
<i>Jakobus 1:19-27</i>	
4. Geloven en doen	27
<i>Jakobus 2:1-26</i>	
5. Spreken en handelen met wijsheid	35
<i>Jakobus 3:1-18</i>	
6. Leven in afhankelijkheid	43
<i>Jakobus 4:1-17</i>	
7. De komst van de Heer is nabij	51
<i>Jakobus 5:1-12</i>	
8. De kracht van het gebed	57
<i>Jakobus 5:13-20</i>	

Woord vooraf

Een bericht kan soms inslaan als een bom, een boodschap kan diepe sporen nalaten. De brief van Jakobus zou je kunnen typeren als zo'n 'bombrief'. Het is een brief die er niet om liegt. Zaken die in de christelijke gemeente als 'gewoon' worden beschouwd, worden door hem opgeblazen, wantoestanden legt hij bloot en hij spoort aan tot daadwerkelijke verandering van hart en leven. Passiviteit is de briefschrijver een doorn in het oog. Voor degene die liever lui is dan moe, is het lezen van zijn epistel een hachelijke onderneming. Niet voor niets werd zijn brief door de lezers niet zonder slag of stoot aanvaard. Berisping wordt nooit met open armen ontvangen.

Dit 'voorafje' zou je zo kunnen afschrikken dat je van verder lezen afziet. Wat denkt die Jakobus wel? Maar we begrijpen de boodschap verkeerd als we de liefdevolle grondtoon niet opmerken. De briefschrijver neemt geen blad voor de mond als het gaat om misstanden in de gemeente van Jezus Christus. Hij schrikt er echter ook niet voor terug om de lezers vaak aan te spreken met 'broeders', want juist broeders en zusters sporen elkaar aan om in het voetspoor van Jezus Christus te treden. Jezus' liefde is Jakobus' enige drijfveer om ons de weg van de navolging te wijzen.

Cock Kroon

1 Een vreemdeling op aarde

Jakobus 1:1-11

Is er al post? Wie weet wat het is om 'in den vreemde' te verkeren, weet ook wat het is om bericht van het thuisfront te ontvangen. Het doet goed als je taal en teken ontvangt van degenen met wie jij je verbonden weet.

Achtergrondinformatie

De situatie van de geadresseerden van deze brief was verre van rooskleurig. De christenen van Joodse komaf bevonden zich buiten Palestina. Ver van huis en haard. Zij stonden als vreemdelingen te boek. Ze waren er ten diepste niet thuis. Een hartelijke groet doet een mens in een dergelijke situatie goed. In de Bijbel heeft groeten diepte. Wie in de tijd van de Bijbel iemand groette, verbond zich aan hem. Groeten was een teken van gemeenschap. Je zat 'vast' aan degene die je groette. Jakobus brengt de groeten van God over aan de twaalf stammen die in de verstrooiing zijn.

Jakobus kent zijn 'pappenheimers', hij weet in welk schuitje ze zitten. Na zijn groet steekt hij met ferme woorden van wal. Door zijn raadgevingen heen horen we dat hij weet waarover hij het heeft. Er is geen sprake van goedkope bemoediging of een luchtige aai over de bol. Vanuit eigen ervaring reikt Jakobus instrumenten aan waardoor het voor de verstrooiden mogelijk wordt om staande te blijven als de golven op het levenschip beuken. De schrijver verwijst zijn lezers ook terug naar het verleden. Het feit dat geloven niet zonder slag of stoot gaat, moet hun niet als iets vreemds voorkomen. Ze hadden het kunnen weten (vers 3).

De harde realiteit zorgt er dikwijls voor dat we het hoofd niet boven water kunnen houden, hoe moet het nu verder? Met deze hulpeloosheid weet Jakobus wel raad, hij verwijst de vreemdelingen door (vers 5). Omdat God voor zijn lezers geen vreemde is, mag het gebed ook geen 'op goed geluk'-karakter hebben, Hij schenkt mild en overvloedig.

Aantekeningen

Vers 1

De brief is gericht aan de twaalf stammen in de verstrooiing. Naar alle waarschijnlijkheid zijn dat de christenen van Joodse komaf die buiten Palestina woonden.

Vers 2

Vreugde in beproeving mag de gelovigen niet vreemd voorkomen. Naast Jakobus onderstreept ook de apostel Petrus de vreugde in het uur van de beproeving (1 Petrus 1:6-8; 4:12-13). Beproeving komt ongevraagd en zorgt voor onrust en verwarring. Van dit onverwachte bezoek heeft Jezus ons reeds in zijn bergrede op de hoogte gesteld: 'Zalig bent u als men u smaadt en vervolgt, en door te liegen allerlei kwaad tegen u spreekt, omwille van Mij. Verblijd en verheug u, want uw loon is groot in de hemelen, want zo hebben ze de profeten vervolgd die er voor u geweest zijn.' (Mattheüs 5:11-12)

Vers 3

'Beproeving' en 'verzoeking' worden in de brief door elkaar gebruikt. Het verschil tussen verzoeking en beproeving is een dogmatisch verschil dat wij hebben aangebracht. Beproeving is bedoeld om gelovigen te versterken in hun leven met God. Verzoeking is om de gelovige op het verkeerde pad te krijgen. In het Grieks is dat hetzelfde woord. Jakobus maakt dus geen verschil. Jakobus attendeert zijn lezers op hun eerder opgedane ervaringen, zij weten uit het verleden dat als je beproeving in geloof doormaakt, je altijd tot volharding komt.

Vers 4

Volharding is niet in één klap bereikt, je kunt het beter omschrijven als een proces. Dit proces heeft tijd nodig om het doel, de volkomenheid, te bereiken. Je kunt het ook omschrijven als een rijpingsproces. Het klinkt misschien niet al te gereformeerd in onze oren als Jakobus spreekt over volkomen en onberispelijk zijn. Toch zijn dit volkomen bijbelse criteria van de gelovige, zie Psalm 17:3; Psalm 26:1 en Mattheüs 5:48.

Vers 5

Staan te blijven kost inspanning, een besef van tekortkoming zal de gelovige dan ook niet vreemd zijn. Wijsheid is nodig om te kunnen (blijven) volharden. Het gaat hier niet om abstracte kennis, de wijsheid is gericht op het leven zelf, zie Spreuken 2:6. De God van Israël is een royale God. Het geven van God gaat niet gepaard met verwijten voor of achteraf. Verhoring is geen lot uit de loterij, zie Mattheüs 21:22.

Vers 6-8

Bidden in geloof: je kunt niet tot God bidden en in je achterhoofd wantrouwend zijn of Hij het wel zal geven. Iemand die twijfelt, rekent ten diepste niet op de verhoring van het gebed. Tweeslachtigheid maakt het gebed krachteloos, je wordt net als de golven van de zee heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees. Wie niet in geloof bidt, kan het wel vergeten. Een wantrouwende bidder kun je omschrijven als een twee-zielig persoon. Deze typering staat haaks op de volledige overgave aan God, zie ook Deuteronomium 18:13 en Psalm 18:24.

Vers 9-11

Jakobus laat zien dat hij van de concrete beproevingen in de gemeente afweet. Hij stelt de onderdrukking van de armen door de rijken aan de orde. De armen worden hier naar voren geschoven, normaal gesproken plaatsen de rijken zichzelf vooraan, zie ook Psalm 49:7; Jeremia 9:23; Mattheüs 5:3 en Lukas 6:20. De hoogheid die de armen bezitten, bestaat niet uit een stevige financiële positie maar uit de positie bij God dankzij Jezus Christus. De rijken worden niet ontzien, hun vernedering is aanstaande en wordt werkelijkheid als de dood haar intrede zal doen. Geld en goed blijven achter, zie ook Jesaja 40:6-8; Psalm 103:15-16; Lukas 12:13-21 en 1 Petrus 1:24.

Toepassing

- De groet van God die Jakobus overbrengt, overspant de tijd. Vandaag krijgt u de groeten van God. Met deze vreugdevolle groet kunt u vandaag op weg gaan.
- De vreemdelingen aan wie Jakobus zijn brief schrijft, worden verder niet met name genoemd. Dit geeft ons de vrijmoedigheid om onze eigen naam in te vullen. In de Bijbel worden de gelovigen getypeerd als vreemdelingen, 'en zij hebben beleden dat zij vreemdelingen en bijwoners op de aarde waren' (Hebreeën 11:13). Voor sommigen impliceert vreemdelingschap het afzijdig houden van alles wat naar 'werelds' riekt, men vlucht in het isolement. In de Bijbel komen we het tegenovergestelde van wereldmijding tegen. Israël weet als geen ander wat het betekent om in een vreemd land te verkeren. Opvallend is dat de ballingen door monde van de profeet Jeremia de opdracht krijgen om zich niet buiten het maatschappelijke leven te houden: 'Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël, tegen alle ballingen die Ik uit Jeruzalem naar Babel in ballingschap heb gevoerd: Bouw huizen en woon erin, leg tuinen aan en eet de vrucht ervan, neem vrouwen en verwek zonen en dochters, neem vrouwen voor uw zonen en geef uw dochters aan mannen, zodat zij zonen en dochters baren. Word daar talrijk en verminder niet in aantal. Zoek de vrede voor de stad waarheen Ik u in ballingschap heb gevoerd. Bid ervoor tot de HEERE, want in haar vrede zult u vrede hebben.' (Jeremia 29:4-7)
- Tim Keller betreft bovenstaande opdracht op de wereldwijde christenen. Hij betitelt hun positie als bi-cultureel. Volgelingen van Jezus mogen zich niet onttrekken aan het culturele, bestuurlijke en economische leven. Ze nemen hun verantwoordelijkheid, ze doen dit als burgers van het hemels koninkrijk.
- Christenen kunnen op vijf manieren reageren op de hen omringende cultuur:
 1. Een christen kan zich als immigrant gedragen. Eigen identiteit laat hij achter zich en hij gaat op in de seculiere cultuur.
 2. Een christen kan zijn geloof privatiseren. Het geloof is alleen iets voor de zondag.
 3. Een christen kan zich gedragen als een soldaat. Hij wapent zich tegen de cultuur die

als bedreigend wordt ervaren en wil deze cultuur voor het christendom heroveren.

4. Een christen kan zich gedragen als toerist. Met het Woord de wereld in met minimale maatschappelijke betrokkenheid.

5. Een christen kan zich richten op incarnatie, dit model werkt veranderend in op de omgeving. De christen kruipt, zoals Jezus, in de huid van de ander, zonder het hemels burgerschap op te geven.

- Wij leven in een wereld waarin chaos de boventoon lijkt te voeren. Er zijn momenten waarop het geloof lijkt weg te spoelen als zand aan de zee. Maar God wil ons het juiste inzicht schenken om staande te kunnen blijven. En Hij wil ons helpen om onze ogen gericht te houden op Jezus Christus, die tot het einde heeft volhard. God is trouw en geeft genade in overvloed.

Verwerking

1. Welk beeld heb jij bij vreemdelingschap? In hoeverre is er verschil tussen je vreemdeling weten en vreemdeling voelen?
2. Laat de genoemde personages onder 'Toepassing' nog eens de revue passeren. In wie herken jij je het meest?
3. Bespreek met elkaar de 'beproeving van het geloof'. Noem een aantal concrete voorbeelden.
 - a. Hoe ga jij met deze beproeving om?
 - b. Welke invloed heeft dit op je relatie met God?
4. 'Beproeving en vreugde gaan hand in hand, bedroefdheid is niet aan de orde.' In hoeverre kun jij hierin met Jakobus meegaan?
5. De gemeente zal door vele verdrukkingen het koninkrijk van God binnengaan (Handelingen 14:22). Verdrukking lijkt in Nederland ver te zoeken. Hoe kan het dat we soms helemaal niets van vervolging en verdrukking ervaren? In hoeverre zegt dit iets over onze houding als christenen?

2 Wees alert

Jakobus 1:12-18

Schaduw is niet altijd welkom, zeker niet als na een lange, donkere periode de voorjaarszon eindelijk haar warme stralen verspreidt. De schaduw kan je ook overvallen. Je studie ging voorspoedig totdat ... De omzet van het bedrijf bleef stijgen totdat ... Je leefde weken op een roze wolk totdat ... Plotsklaps zit je in een netelige positie.

Achtergrondinformatie

Het is niet allemaal zonneshijn bij Jakobus. De mens wordt in zijn zwakheid getekend. Jakobus waarschuwt zijn lezers om niet in verleiding te komen door hun eigen begeerte. Je kunt de indruk hebben dat het allemaal voorspoedig gaat en dat je geniet van al het goede dat God je geeft. En genieten is legaal. Maar als begeerte de kop opsteekt, zuigt die je in de illegaliteit. Begeerte wordt niet geleid door liefde maar door hartstocht, zelfbevrediging ten top! Kijk bijvoorbeeld naar David. Hij begint met een wandeling op het dak en eindigt met zijn buurvrouw in bed (2 Samuel 11). Je kunt hier spreken van een 'domino-effect'. Zodra één steentje valt, wordt de rest ook in beweging gezet, met alle gevolgen van dien ...

Aantekeningen

Vers 12

Hier ontstaat als vanzelf een zaligspreking. In het Nieuwe Testament heeft de zaligspreking de bedoeling om de mens, tegen alles waarin hij te beklagen is in, gelukkig te prijzen omdat hij deel heeft aan het koninkrijk van God. Zo is de mens die wordt beproefd en daarbij standhoudt, niet te betreuren, maar in hem heeft een louteringsproces plaatsgevonden. Hij zal de beloofde kroon des levens ontvangen. In de tijd van de Grieken ontvingen de sporters een lauwerkrans na een behaalde overwinning. In de Bijbel wordt de krans regelmatig gebruikt om de overwinning van de gelovige aan te duiden, zie 2 Timotheüs 4:8; 1 Petrus 5:4 en Openbaring 2:10. Deze krans is niet vergankelijk, zoals de prijs in de Griekse spelen, maar het teken van het onvergankelijke leven (1 Korinthe 9:25).

Vers 13

Jakobus bant elk 'afschuifstelsel' uit als hij waarschuwt om de verzoeken niet op het conto van God te schrijven. Afschuiven en aanklagen zit de mens in het bloed, zie ook Genesis 3:9-12. God is onverzoekbaar. Slechte daden zijn Hem vreemd. Hij kan niet

door het kwade beïnvloed worden. En Hij verzoekt niemand. Maar hoe verklaart Jakobus de verzoeking dan? Hij gaat niet spreken over een anti-goddelijke macht of over een macht die buiten de mens ligt. Hij stelt dat de verzoeking uit onszelf komt.

Vers 14-16

De oorsprong, de conceptie, ligt in de eigen begeerte. Natuurlijk zijn er omstandigheden die een context kunnen vormen voor verleidingen, maar in eerste instantie is het onze begeerte die het tot een verleiding maakt. De eigenlijke verzoeking komt dus uit onszelf. De begeerte is een zuigende macht, het smaakt naar meer. Het gaat van kwaad tot erger, het uiteindelijke gevolg is de dood. Het begeren kan vergeleken worden met een mooie, verleidelijke vrouw, zie ook Spreuken 5. Het totale proces van begeerte tot het uiteindelijke resultaat omschrijft Jakobus in termen van de conceptie tot aan de geboorte. Begeerte brengt zonde als vrucht voort. En de zonde brengt de dood ter wereld. De geboorte staat in dit geval dus niet voor leven maar voor de dood. Het geheel roept zoveel afschuw op dat Jakobus kernachtig uitroept 'dwaal niet', niet aankomen, niet aandoen, niet aanraken, niet aanschuiven (zie ook 1 Korinthe 6:10; 15:33; Galaten 6:7).

Vers 17-18

Al het goede komt van boven, de plaats van herkomst is zuiver. De gever is de Vader der lichten (Psalm 136:7; Jeremia 4:23), licht is synoniem voor goed en betrouwbaar, in Hem is totaal geen duisternis (1 Johannes 1:5). Jakobus onderstreept de betrouwbaarheid van deze Gever door middel van beelden uit de sterrenkunde, bij God is geen sprake van enige verandering of verduistering.

Opnieuw wordt het beeld van de geboorte door de apostel ter sprake gebracht. Het is een geboorte van een totaal andere orde dan die uit vers 15. Deze geboorte leidt tot het leven, gebaard door het Woord van de waarheid, zie ook 1 Petrus 1:23 en verder. Het Woord van de waarheid, dat in de wet en in de profeten werd gegeven, maar dat christenen in volle kracht hebben leren kennen in het Woord dat vlees geworden is. Op deze manier krijgt de gemeente de gestalte van de eersteling, het begin van de grote oogst, de nieuwe schepping.

Toepassing

- Je kunt je sterk voordoen, je kunt je sterk wanen. Enthousiast heb je je voorgenomen om de zonde te haten en in een nieuw leven te wandelen. Op zulke momenten heeft het leven iets van een zonovergoten dag, op en top genieten van alle goede gaven van God. We denken dat we de zonde wel onder de duim kunnen houden. Maar het tegendeel blijkt vaker wel dan niet. Je hebt de zonde niet in de hand, voordat je het weet heeft de zonde de overhand. Om tegen de zonde en ons eigen ik te strijden en die te overwinnen, is het nodig dat we onze zwakheid belijden en God vragen om zich over ons te ontfermen en ons kracht te geven in de strijd.

- ‘In het geschenk herkent men de gever’, zegt men wel. In het geschenk drukt de gever zijn liefde uit, zijn aandacht en zijn besef van wat de ontvanger nodig heeft. Zo mogen wij in Gods goede geschenken aan ons Hemzelf herkennen. En in Hem is geen verandering. Hij blijft geven en wat Hij geeft, blijft goed. Het grootste geschenk dat God ons heeft gegeven, is zijn scheppende kracht die ons tot een nieuwe schepping maakt.
- God is de Vader der lichten. Maar Hij is niet zoals de zon, maan en sterren, die afhankelijk zijn van hun dagelijkse ‘opkomen’ en ‘ondergaan’ en van tijdelijke verduisteringen. Gods licht schijnt altijd even helder. Zie ook de profetie in Jesaja 60:19-20.

Verwerking

1. ‘Verzoeken komen niet vanuit een macht die buiten onszelf ligt, maar uit onszelf.’ Ben je het met deze stelling eens of oneens? Praat hier met elkaar over.
2. Hoe kun je verleiding(en) herkennen en ervoor zorgen dat je ze uit de weg gaat?
3. De zonde haten is een actieve daad. Hoe ga jij de zonde te lijf, welke wapens gebruik jij hiervoor? Lees Efeze 6:10-18. Bespreek met elkaar hoe je deze wapenrusting in je leven van alledag kunt gebruiken.
4. God de Vader kent geen verandering. Welk beeld roept de onveranderlijkheid van God bij je op? Heeft dit beeld een plaats in jouw Godsbeeld?
5. Lees Johannes 1:12-17. Welke overeenkomstige gedachten vind je tussen dit gedeelte en Jakobus 1:18?